

Oktober 2017

Lezing Laurens ten Kate

Filosoof en theoloog Laurens ten Kate (1958) geeft **donderdag 26 oktober** een lezing over **Nietzsches beroemdste boek 'Aldus sprak Zathoestra' en de toekomst van vrijzinnigheid en humanisme**. Laurens ten Kate is verbonden aan de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht en de Internationale School voor Wijsbegeerte in Leusden. Hij is een gerenommeerd deskundige in het onderzoek naar het grensgebied tussen religie, secularisering en humanisme. Deze lezing is georganiseerd door de taakgroep Spagaat.

Datum: donderdag 26 oktober 2017.

Plaats: aula ZB|Bibliotheek van Zeeland, Middelburg.

Aanvang: 19.30 uur.

Toegang: 9 euro (inclusief koffie/thee).

Goedgekeurd

Op de "Veerse tuinendag" in juni viel het oog van Tonny Vercouteren en Ineke de Bruine op deze afgekeurde steen, die(n) door de hoveniers *veracht'lijk was een plaats ontzegd*. In een vorig, tweede, leven al hergebruikt als leuk perkje met in het midden een stokroos en er omheen wat lage gekleurde perkplanten, maar nu toch vanwege een lichte beschadiging in een verdomhoekje terechtgekomen. Lekker in het zonnetje, dat dan weer wel...

Verdwaalde steen in Veere

In de Koorkerk weten we wel raad met zulke subtiele architectonische details – denk maar aan onze eigen wijnrank- en koolbladkapiteeltjes. We kennen onze klassieken, in dit geval Psalm 118: *tot verbazing der beschouwers* is deze foto nu goedgekeurd als blikvanger voor onze oktober-Vierpas. *Wim Wattel*

Gespreksgroep voor mensen die een partner hebben verloren door overlijden

November en december zijn de maanden van herdenken. Het herdenken van overledenen en van familiefeesten. Voor mensen die alleen zijn komen te staan door het overlijden van hun partner, kunnen deze maanden moeilijk zijn. Het gemis van een geliefde, de stilte in huis, het gevoel van eenzaamheid... Zo kunnen er meer dingen zijn waar je als weduwnaar of weduwe tegenop ziet.

Om deze gevoelens en ervaringen met elkaar te delen stellen we u in de gelegenheid deel te nemen aan de gespreksgroep 'Verhalen die ons verbinden'. U zult merken dat u niet de enige bent die zijn/haar geliefde zo mist. Dat de ander ook ervaart dat het leven nooit meer wordt, zoals het is geweest. U wordt een veilige plek geboden om verhalen met elkaar te delen.

Enkele reacties van deelnemers geef ik hieronder weer:

-"De bijeenkomsten zijn zeer positief."

-"Persoonlijk heb ik er veel aan gehad. Door de leiding werd er ruimte gegeven om je verhaal te vertellen. Er werd door een ieder goed geluisterd. Het was goed om met een lach en een traan elkaars ervaringen te delen. Ik kijk er met een goed gevoel op terug."

De gespreksgroep is bedoeld voor mensen die een jaar of langer geleden, een partner hebben verloren door overlijden. Waar en wanneer? U bent van harte welkom in De Herberg Bellamympark 151 te Vlissingen op de woensdagmorgen vanaf 10.00 uur tot 12.30 uur op 11 en 25 oktober, 8 en 22 november, 6 en 20 december, Op 25 april is er een terugkombijeenkomst. Kosten voor deze zeven bijeenkomsten zijn: € 30. Groepsgrootte maximaal acht personen Opgave vóór 3 oktober bij Gerda Vreeke, tel: 0118-637454 of email: g.vreeke@pkn-vlissingen.nl De samenkomsten zijn voorbereid in samenwerking met Anja Ganzeboom, rouwcoach en bestuurslid van Zeeuws Verlies, steunpunt voor verlies en rouw. Samen met haar zal ik de groep leiden. Ook gemeenteleden van andere protestantse kerken op Walcheren zijn van harte welkom. Namens de werkgroep groepspastoraat, *Gerda Vreeke*

Start 2 oktober: Gesprekskring Heilige Onrust

Zo heet het nieuwe boek van Frits de Lange, hoogleraar ethiek en docent van de filosofische Academie op Kreta, dat deze zomer uitkwam. Met als ondertitel: een pelgrimage naar het hart van religie.

Aan de hand van ervaringen van moderne pelgrims op weg naar Santiago de Compostella denkt de Lange na over de vraag wat de kern is van de joods-christelijke traditie. Hij schrijft: "Geloofs zekerheden van vroeger zijn verdampt, kerken worden gesloten, maar de ervaring van het heilige overleeft alle afbraak en zoekt onderdak in nieuwe woorden, gemeenschappen, rituelen". Hedendaagse pelgrimages, bijvoorbeeld naar Santiago de Compostella, zijn daar een voorbeeld van. Ze houden volgens de Lange de 'vitale kern' van religie levend. Al lopend hebben mensen door de eeuwen heen antwoord gegeven op 'oervragen' als: waar kom ik vandaan, wat doe ik hier, waar ga ik naar toe? Na 20 eeuwen christendom en twee eeuwen secularisatie moeten we die kern opnieuw uitvinden zegt de Lange. Het vertalen van traditie naar vandaag de dag, of opnieuw onafhankelijk denken volstaan niet meer. De pelgrimage neemt hij in dat proces, in navolging van Augustinus, als centrale metafoor voor ons leven. Hij gaat in de leer bij de pelgrims, denkt na over onzekerheid, gastvrijheid, post-religieuze spiritualiteit en 'eeuwig' leven. En legt lijntjes naar theologen als Bonhoeffer, naar antropologen en filosofen zoals Hegel, Levinas en Derrida, naar mystici als Meister Eckhart en naar schrijvers en kunstenaars zoals Leonard Cohen. En komt tot een minimale theologie en definitie van geloof als: 'dat wat ons gaande houdt'.

Wie mee wil doen op deze ontdekkings-tocht kan zich aanmelden bij ds. Ineke de Feijter :

ineke.defeijter@home.nl

Data: 2 en 23 oktober; 13 november en 4 december steeds om 14 uur.

Eerste bijeenkomst: in de vergaderkamer van de Koorkerk. De volgende bijeenkomsten zijn in het Hofje onder den Toren.

Ineke de Feijter

Vanuit de kerkenraad

Ondanks dat de kerkenraad de afgelopen tijd niet vergaderd heeft, gebeurt er genoeg binnen onze Koorkerk. Overleg kan gelukkig ook per e-mail gevoerd worden. Wel worden we geconfronteerd met een aantal vacatures die soms lastig te vervullen zijn. Desondanks hebben we echter een prachtig vormgegeven 'Jaarboekje' ontvangen. Als het goed is, heeft u het jaarboekje thuis ontvangen. Mocht dat niet zo zijn, kunt u ook nog exemplaren in de kerk vinden. Dat het jaarboekje ook dit jaar verscheen, is een prestatie die niet vanzelfsprekend was, dus: alle complimenten voor de makers. Het is een mooi naslagwerkje geworden. Voor actueel nieuws kunt u de website raadplegen. De actualiteit hiervan is sterk verbeterd. Tevens kunt u via www.koorkerk.nl diensten meeluisteren of terugluisteren.

In het nieuwe seizoen zullen we onder meer aan de gang gaan met de uitwerking van de plannen voor aanpassing van het interieur van de kerk, maar ook met gespreks-groepen en de 60-min-groep. Deze laatste groep heeft, na een eerste kennismaking vorig seizoen, in de tweede bijeenkomst (foto's zie blz. 5) gezamenlijk gegeten. Het werd een zeer geanimeerde avond in de kerk. De gesprekken ontstonden spontaan aan tafel tijdens de maaltijd maar ontsponnen zich ook aan de hand van een aantal vragen in 'speed-dates' tussen twee deelnemers. Al met al een heel fijne manier om elkaar beter te leren kennen en ideeën over wat we in de Koorkerk ervaren de hoe we kerk willen zijn nu en in de toekomst, uit te wisselen. Heel veel dank aan de deelnemers die de organisatie van deze avond op zich hebben genomen.

We hopen zeker met deze groep voort te kunnen gaan. Andere (±)60-ers zijn uiteraard van harte welkom om zich een volgende keer aan te sluiten. Houd daarvoor de Vierpas in de gaten of stuur een mailtje naar Ineke de Feijter.

Tegelijkertijd is er ook buiten onze kerk voor spiritueel leven veel aandacht. Steeds minder mensen torsen de belasting van een dogmatische en belerende kerk met zich mee waardoor meer mensen op een open en belangstellende manier naar kerk en religie durven te kijken. Wij willen ook graag een open huis zijn voor die open nieuwsgierigheid. *Jorieke Meijer*

Kerkdiensten

1 oktober

Ds. Pastor Wim van Goch

8 oktober

Ds. Ineke de Feijter

15 oktober

Ds. Marianne Zandbergen

22 oktober

Ds. Chris Vonck

29 oktober

Ds. Monique van Zoest

Dienst 15 oktober

Thema: *Heb je vijanden lief...*

... en begin bij jezelf...

Het leven is erg ingewikkeld.

Er is weliswaar geen oorlog in Nederland, maar vrij van conflicten zijn we evenmin.

Waar we niet altijd bij stilstaan is dat wij zelf een grote rol spelen bij conflicten.

Laten we daarom deze ochtend maar eens beginnen bij het begin...

...en zien wat er nodig is om de vrede te bewaren in onszelf.

Marianne Zandbergen

Dienst 22 oktober

Als de wind van de verandering waait, bouwt de ene muren en de andere windmolens (Chinees spreekwoord)

En toen kwam Jezus. Jezus was in de wolken. Wolken staan voor geest en geloof. Geloven in iets doen we allen. Ook het meest absurde wordt geloofd. Het is in wezen absurd maar Jezus werd volgens de christelijke traditie verwekt door de geest. Over dit alles - wetenschap en/of geloof & leven en/of dood - reflecteren wij op zondag 22 oktober naar aanleiding van het verhaal naar Mattheus 9: 1-8.

Chris Vonck

Dienst 8 oktober

De dienst op 8 oktober staat in het teken van Meister Eckhart. Het wordt de tweede dialoogdienst dit jaar. Als gesprekspartner heb ik dit keer Marga Haas uitgenodigd. Zij is theoloog en geestelijk verzorger, redactielid en columnist van het oecumenisch maandblad Open Deur en kenner van het werk van Meester Eckhart (1260-1327). Een mysticus uit de 14e eeuw, die haar telkens weer intellectuele uitdaging en spirituele verdieping biedt. En over wiens werk zij cursussen geeft.

Meister Eckhart

Op haar website schrijft ze:

“Op mijn geestelijke weg kwam ik in een spagaat terecht. Op zondag zat ik in de kerk en hoorde ik over God – of eigenlijk vaak over de etiketten waarmee hij beplakt was. Door de week zat ik op mijn meditatiebankje en ging ik verder op mijn weg naar binnen. Ik had zelf het gevoel dat het met elkaar te maken moest hebben, maar hoe? Een zoektocht leidde me naar het werk van Meester Eckhart, een mysticus van rond 1300. Hoe ondoordringelijk zijn woorden soms ook zijn, hij is voor mij een brug. Hij verbindt de oever van bijbel en geloof met de oever van mijn ervaring en geestelijke ontwikkeling. Eckhart neemt mij aan de hand en daagt mij uit om steeds verder de weg te gaan van verstilling, ontleding en loslaten, om zo steeds meer ruimte te maken voor God in mij, door mij heen”. In 2015 schreef zij het boekje: God en ik, wij zijn één. Veertig dagen met Meester Eckhart.

In de lezingen deze zondag horen we uiteraard ook teksten van Meister Eckhart. Mathieu Meijs zal orgel/vleugel bespelen, en o.a. werk van de Italiaanse componist Domenico Zipoli (1688-1726) ten gehore brengen.

Dienst 5 november

Alvast een korte aankondiging voor de dienst op 5 november. Traditioneel houden we in de Koorkerk op de eerste zondag van november de gedachtenisdienst. Waarin we gedenken wie in het afgelopen jaar zijn overleden. We noemen hun namen, ontsteken aan het licht van de Paaskaars een kaars voor hen en staan zo met elkaar rond hun families, die voor deze dienst speciaal worden uitgenodigd. Ook kunt u een lichtje aansteken voor iemand die u persoonlijk wilt gedenken. De cantorij o.l.v. Aleida Post zingt o.a. een lied uit Taizé: Beati voi poveri. Mathieu Meijs bespeelt het orgel en de vleugel. Welkom!

Met een hartelijke groet,

Ineke de Feijter

Zeeuwse Gesprekskring voor Vrijzinnig Gelovigen.

Onze tweede lezing van dit seizoen is op dinsdag 24 oktober.

De Heer Bart Naessens studeerde orgel aan het Brugse conservatorium en aan het Lemmensinstituut te Leuven. Tevens studeerde hij enkele jaren in Parijs, waar hij het specialisatiediploma orgel behaalde. In 2007 studeerde hij af voor klavecimbel en in 2008 behaalde hij met glans zijn masterdiploma (symfonisch) orkestdirectie.

Barts muzikale activiteiten spelen zich op diverse terreinen af. Enerzijds is hij een gewaardeerd continuospeler, anderzijds wordt hij steeds meer gevraagd als dirigent op concertpodia. Hij is artistiek leider van het Roeselaars Kamerkoor en organist van de Sint Gilliskerk in Brugge. Daarnaast doceert hij orgel en klavecimbel aan diverse academies.

In 2007 richtte hij met zijn vrouw het ensemble Capriola de Gioia op dat zich richt op het barokke repertoire.

De titel van zijn lezing is: "De geschiedenis van het klavier". Niet enkel orgel en piano, maar een bonte mix curiositeiten.

Bart Naessens zal in deze lezing de ontwikkeling van klavierinstrumenten behandelen met ruime aandacht voor het gebruik er van in religieuze en wereldlijke muziek.

We moeten dan denken aan uiteraard orgel en piano maar bijvoorbeeld ook clavichord, klavecimbel, spinet en claviorganum. Het laatste is een combinatie van orgel en klavecimbel in één instrument, in latere tijd ook wel orgel en piano.

Wij komen bij elkaar in de Zeeuwse Bibliotheek in Middelburg om 12 uur voor een gezamenlijke lunch die 10 euro kost en u bij de penningmeester kunt afrekenen. Daarna start de lezing die tot ongeveer 14 uur duurt.

Wilt u, als u dat nog niet gedaan heeft, zo spoedig mogelijk de contributie voor het seizoen 2016-2017 overmaken 35 euro per lid.

Rekeningnummer NL95RABO 0184838150 t.n.v. A. Karman Middelburg.

Ook in dit seizoen de dringende vraag eventuele afwezigheid voor de lunch af te melden voor vrijdag 12 uur voorafgaand aan de bijeenkomst op dinsdag.

Afmelden bij de penningmeester Adri Karman 0118-626014 a.karman@zonnet.nl

Belangstellende niet-leden kunnen zich tot vrijdag 12.00 uur voor de dinsdag van de desbetreffende bijeenkomst aanmelden bij de penningmeester Adri Karman of de secretaris José Viveen. 0118-593312 joseviveen@hotmail.com

Helaas mogen belangstellende niet-leden maar één keer per seizoen een lezing volgen. Wil men vaker een lezing volgen dan verzoeken wij de persoon om lid te worden van onze gespreksgroep. Het lidmaatschap bedraagt 35 euro per seizoen. Nieuwe leden zijn van harte welkom!!!

Met vriendelijke groet, *José Viveen secretaris*

RGMZ NIEUWS

Op vrijdag 3 november aanstaande houdt de RGMZ een contactmiddag voor leden, vrienden en overige belangstellenden.

We komen omstreeks half drie bij elkaar in het huis van Marijn de Valk aan de Latijnse Schoolstraat 10 te Middelburg.

Na de ontvangst met koffie en thee, staat de vertoning van de documentaire "Hier ben ik" op het programma.

Deze film gaat over het werk en het privéleven van de Bloemendaalse predikant Ad van Nieuwpoort.

Hij vertaalt de oude Bijbelse verhalen naar de moderne tijd en kijkt wat ze ons nu nog te zeggen kunnen hebben.

De middag wordt afgesloten met een hapje en een drankje.

In verband met de beschikbare ruimte graag vooraf aanmelden bij :

Géke Jansen : tel. 0118-578005

email : secr.rgmz@gmail.com

Opbrengsten bijzondere diaconale collecten.

Op de zondagen 3 en 10 september is er gecollecteerd voor Combatants For Peace, een groep van voormalige Israëlische soldaten en Palestijnse strijders die zich inzetten voor een geweldloze beëindiging van het conflict. De totale opbrengst bedraagt € 469,32. Hartelijk dank.

Voor meer informatie over het werk van Combatants For Peace en/of andere vredesinitiatieven in het conflict tussen Joden en Palestijnen verwijzen wij naar de website van het Steuncomité Israëlische Vredes- en Mensenrechtenorganisaties: www.sivmo.nl

Diaconale (of rode zak) collecten in oktober

Op zondag 1 oktober is de collecte bestemd voor de actie Sociale Minima. Deze collecte stond gepland voor 24 september, maar op die zondag is gecollecteerd voor noodhulp aan de bewoners van Sint Maarten.

Zoals in de vorige Vierpas vermeld zamelen de diaconieën van de meeste Middelburgse Kerken geld in waarmee Middelburg breed aan alle éénoudergezinnen die van het minimum moeten rondkomen € 40,00 kerstbonus wordt gegeven.

Op zondag 15 oktober wordt gecollecteerd voor het werelddiaconaat van Kerk in Actie. De opbrengst is bestemd voor zaaizaad en bijen voor vrouwen in Zuid-Soedan

Dankzij bijen en zaaizaad werken vrouwen in Zuid-Soedan aan betere levensomstandigheden. Zij moeten met hun gezin overleven in een vaak uitzichtloze situatie. In Zuid-Soedan woedt een burgeroorlog, bovendien lijden veel vrouwen onder discriminatie en armoede.

Om hun inkomen te vergroten, volgen de meest kwetsbare vrouwen landbouwtrainingen van het ERP (Environmental Rehabilitation Program), partner van Kerk in Actie. Dit jaar leren bovendien honderd vrouwen hoe ze bijen kunnen houden en honing kunnen verwerken. Door de oogst en de honing te verkopen, verdienen ze wat extra voor hun gezin. Geeft u ook?

(Bent u die zondag niet in de kerk, maar wilt u toch bijdragen aan dit project? Dit kan ook door overboeking op NL 89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie o.v.v. collecte Werelddiaconaat).

Zondag 29 oktober is er een Woord en Tafel-dienst.

De collecte in deze dienst is bestemd voor het werk van Artsen Zonder Grenzen en wel specifiek het vluchtelingenwerk onder de Rohingya's uit Myanmar die gevlucht zijn naar Bangladesh. Er is dringend behoefte aan medische en humanitaire hulp. De situatie waaronder de Rohingya's verblijven is erbarmelijk.

Mobiele teams van Artsen zonder Grenzen behandelen gewonden bij de grens. Ook delen zij hulpgoederen uit. Artsen zonder Grenzen heeft extra verpleegkundigen, verloskundigen en artsen naar het gebied gestuurd en heeft in de regio Kutupalong een tweede verpleegafdeling opgezet bij één van haar bestaande klinieken.

Ook deze mensen verdienen een menswaardige behandeling.

Van harte aanbevolen. Namens de Taakgroep Diaconaat *Chris Lobbezoo*

Foto's : gezamenlijke maaltijd en 'speed-daten 60-min-groep.

Allemaal de liefste

Vandaag, 8 september 2017, vertelt Ko Hendrikse mij (=Riks) over zijn leven in het kader van deze rubriek. Hij vertelt, ik schrijf.

Ik ben geboren op 1 Januari 1946 in Middelburg aan de Vlissingse Singel. Op 1 Januari vier ik mijn verjaardag altijd een beetje met familie. Later doe ik dat met anderen. Mijn ouders noemden mij Jacobus, zo ben ik ook gedoopt.

Ik ben naar de B.L.O school in de buurt van de Piet Heinstraat bij de Ontmoetingskerk, gegaan. Toen ben ik gelijk naar Raab Karcher gegaan. Vroeger was dat Louwerse en de Priester. Ik was toen 16 jaar. Mijn Vader is met de directeur gaan praten. Ik ben begonnen met enveloppen plakken en toen de post wegbrengen en zo langzamerhand ben ik in het magazijn gekomen.

Ik ben 11 jaar met pensioen, toen was ik precies 65 jaar. Ik heb 50 jaar bij Raab Karcher gewerkt op Arnestein. Ik ben daar ook heftruckchauffeur geweest.

Ik vind het leuk om een terrasje te pakken voor een biertje of een bak koffie. Ik vind Heineken het lekkerst. Maar Belgisch bier drink ik ook, eigenlijk al het bier wel.

De dominee vind ik leuk in de Koorkerk en de mensen en de autodienst. Eigenlijk alles wel. Ik kom er al heel lang. Mijn vader ging eerst naar de doopsgezinde kerk toen ging hij naar de koorkerk. M'n vader ging voor dominee Hendrikse. Hij zat links in het midden. Ik zit altijd van achter, op de laatste bank rechts. Als't bezet is neem ik de volgende bank.

De dominee zegt altijd: "Ko, en je er weer?", dat's toch leuk?

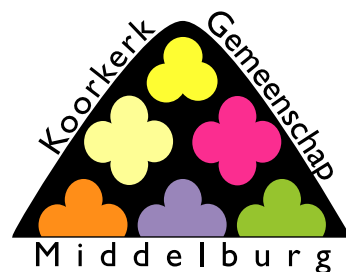
Mijn moeder ging altijd naar de Oostkerk. Ik heb nog 3 zussen, Nel, Els en Marijke. Met Marijke heb ik eigenlijk niet meer zo veel contact. Els zorgt voor mij, die woont in Middelburg. Een keer koken per week, paar boodschapjes doen. Kleren kopen doen we samen, maar als Els zelf iets voor mij koopt vind ik het ook leuk. Els weet wel wat ik mooi vind. Els is iets ouder, het scheelt 2 jaar.

Sinds mei 1988 woon ik in dit huisje. In 1993/94 heb ik in Nijmegen een operatie gehad, een nieuwe heup. Daarna ben ik even bij mijn zus Nel in huis geweest. Ondertussen was mijn huisje opgeknapt. Drie jaar geleden ben ik voor het laatst op controle geweest in Nijmegen. In 2018 ga ik weer. De operatie heeft goed geholpen, de heup is goed maar ik heb een beetje last van mijn spieren.

Vanavond is de Barbecue van Raab Karcher, die is 1x per jaar. Ze komen me ophalen. Dat vind ik leuk. Ik heb een paar jaar daar vrijwilligerswerk gedaan op dinsdagmiddag. Zomaar een paar uurtjes van een uur of een tot een uur of 5. Ik ben een vleesmens, maar niet te veel, anders krijg ik een dikke buik, alles met mate.

Als iemand zin heeft om op de koffie te komen dan is 't ie welkom, dan hoor ik dat wel. DAT VIND IK ERG LEUK.

Ko heeft de pen doorgegeven aan Joop Tillema.

Colofon

Koorkerkgemeenschap Middelburg; Predikant:

Ineke de Feijter
Oude Weimerstraat 8
4884 MB Wernhout
tel. 06 – 53268763

Scriba: Hans Vreeke,
e: hans.vreeke@koorkerk.nl
www.middelburgsekerken.nl

RGMZ, secr. Geke Jansen
tel: 06-42362013/0118-578005
e: geke.h.jansen@gmail.com

VVPM secr. Richard Oldenzel
tel. 0115 62 31 47
e: oldenzielfidder@hotmail.com

Coördinerend koster:

Henk Kappers (0118)639420

Organist : Mathieu Meijs

Autodienst Els Koole

Tussen 18.00 uur en 19.00
uur is Els op zaterdagavond
bereikbaar op
tel. 06-19036870

Verhuur kerkgebouw:

Coördinator : Johan Klumpenaar
(0118-635989)
johanklumpenaar@xs4all.nl

Eindredactie Vierpas:

Vacant

Layout Vierpas:

Janny Bil-Goudzwaard
jannybil@zonnet.nl

Doorgeven ziekte, aanvragen bezoek:

Teus Baars 0118 567747
baarst@live.nl

Rekeningnrs. Koorkerk:

NL52 INGB 0000 218595 t.n.v
VVHM wijkkas Koorkerkge-
meenschap, Serooskerke W
VVHM: NL81 INGB 0000 148233
t.n.v VVHM
RGMZ: NL38 INGB 0000 630321
t.n.v. penningmeester RGMZ
Middelburg